

RÓWNOWAGA EKONOMICZNA

1. ISTOTA I RODZAJE RÓWNOWAGI EKONOMICZNEJ

Równowaga makroekonomiczna (w rozumieniu teorii neoklasycznej):

Równowaga makroekonomiczna - równowaga między popytem globalnym i podażą globalną przy pełnym wykorzystaniu zasobów produkcyjnych

Klasyfikacja równowagi ze względu na różne kryteria:

skala:

- równowaga mikroekonomiczna (równowaga producenta, równowaga konsumenta, równowagi cząstkowe na rynkach towarowych);
- równowaga makroekonomiczna (równowaga globalna);

czas:

- równowaga statyczna;
- równowaga dynamiczna;

ryniki:

- równowaga na rynku produktów;
- równowaga na rynku pracy;
- równowaga na rynku ziemi;
- równowaga na rynku pieniądza;
- równowaga na rynku walutowym

kraj - zagranica:

- równowaga wewnętrzna;
- równowaga zewnętrzna;

2. RÓWNOWAGA MAKROEKONOMICZNA

Podstawowe **równanie równowagi ogólnej**:

$$C + I + G + (Ex - Im) = C + S + T_n$$

Lewa strona równania (popytowa) - popyt globalny (popyt zagregowany)

Składniki popytu globalnego:

- C - **konsumpcja** (popyt konsumpcyjny)
- I - **inwestycje** (popyt inwestycyjny)
- G - **wydatki budżetowe** pomniejszone o transfery (popyt budżetu państwa)
- $Ex - Im$ - **eksport netto**

Prawa strona (podażowa, dochodowa) - podaż globalna (zagregowana), tzn. wytworzony produkt narodowy równy dochodom ludności:

C - konsumpcja

S - oszczędności

T_n - podatki netto, $T_n = T - B$ - podatki pomniejszone o transfery socjalne

Równanie równowagi ogólnej można zapisać także w następującej postaci:

$$\boxed{I + G + (Ex - Im) = S + T_n}$$

lub:

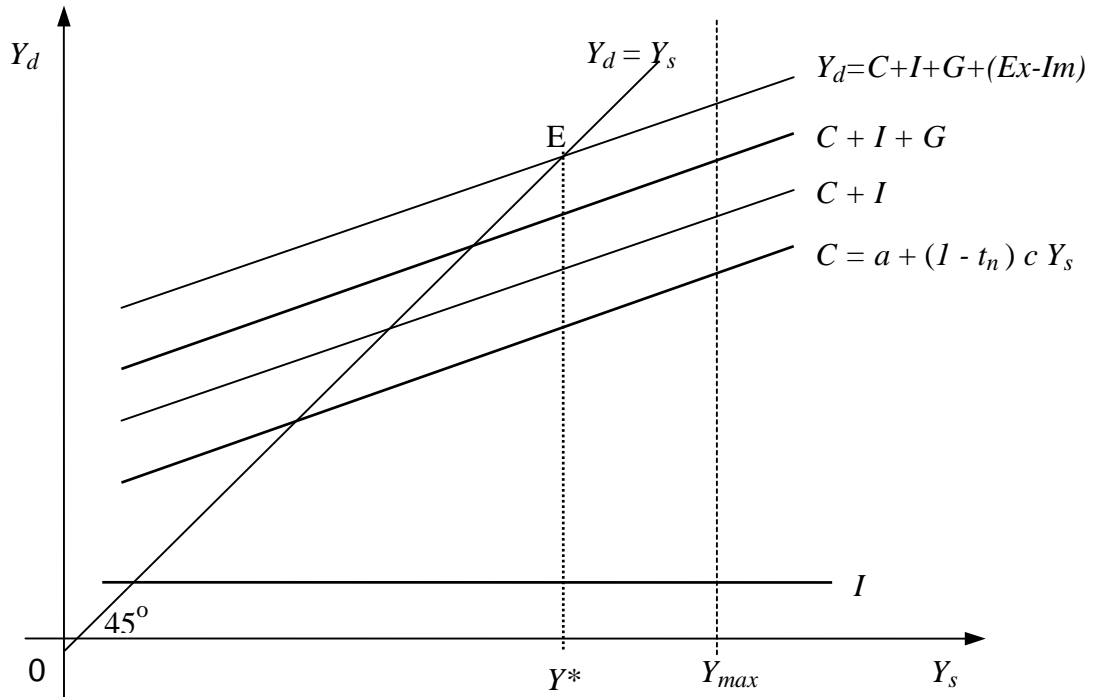
$$(I - S) + (G - T_n) + (Ex - Im) = 0$$

Powyższe równanie równowagi ogólnej :

- jeśli dotyczy wartości *ex post* (wartości zrealizowanych)
 jest zawsze spełnione
- jeśli dotyczy wartości *ex ante* (wartości planowanych)
 jest spełnione tylko w warunkach równowagi

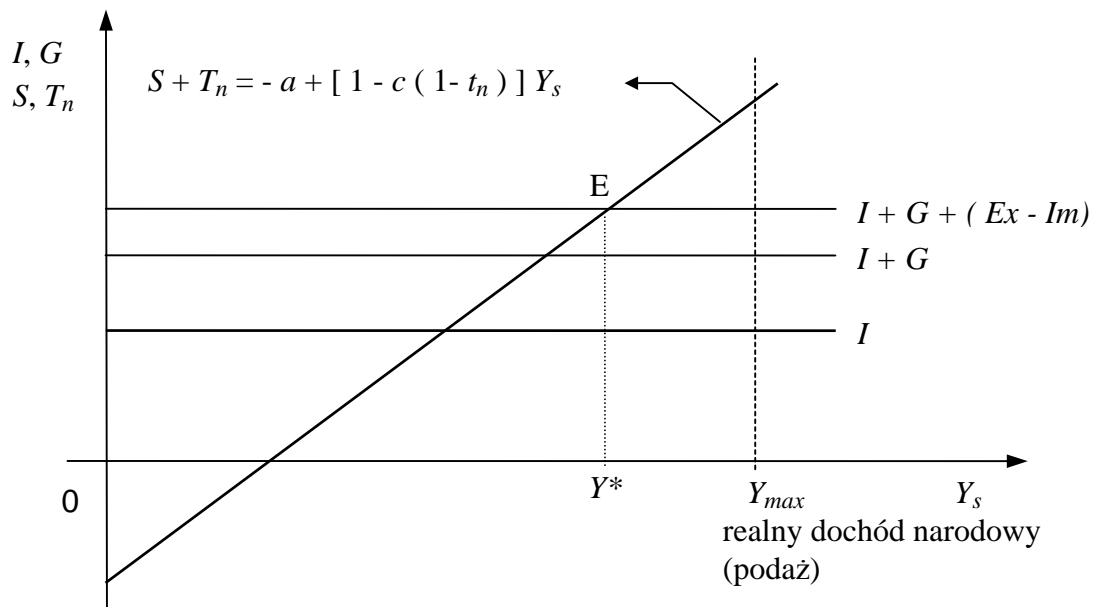
3. RÓWNOWAGA W UJĘCIU KEYNESA

Równowaga: popyt globalny = podaż globalna ($Y_d = Y_s$)

Równowaga:

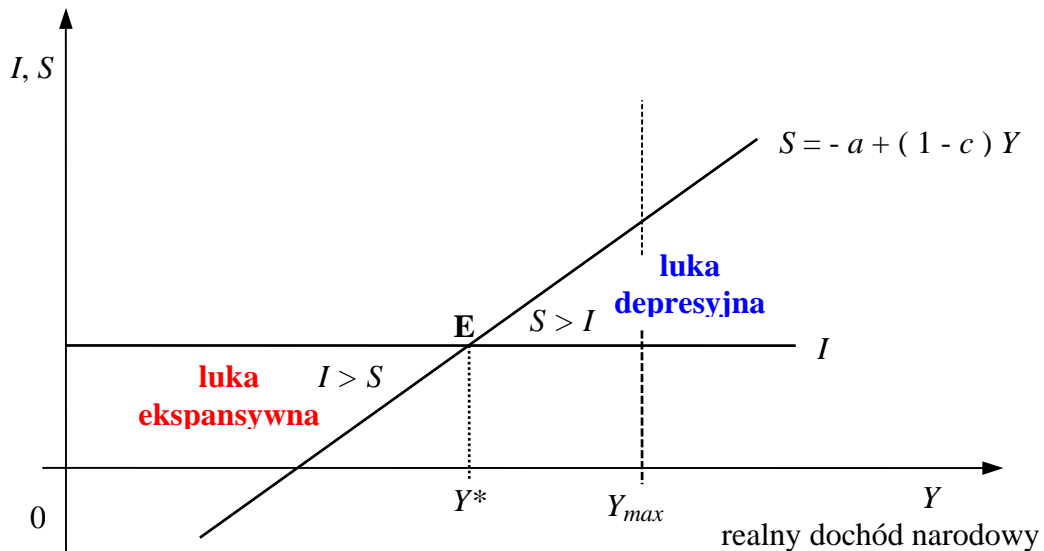
inwestycje + wydatki budżetu + eksport netto = oszczędności + podatki netto

Możliwa jest równowaga przy niepełnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych.

W centrum zainteresowań badawczych pozostaje **problem równowagi między planowanymi inwestycjami i oszczędnościami**.

W ujęciu keynesowskim:

$I = S$ - równowaga (punkt E)

$I > S$ - nadwyżka planowanych inwestycji nad oszczędnościami (nadwyżka popytu globalnego nad podażą) - luka ekspansyjna

$S > I$ - nadwyżka oszczędności nad planowanymi inwestycjami (nadwyżka podaży globalnej nad popytem) - luka depresyjna

4. RÓWNOWAGA W UJĘCIU NEOKLASYCZNYM

Równowaga na podstawowych rynkach:

▪ **na rynku produktów**

Na rynku kształtuje się **cena równowagi**, która **równoważy popyt z podażą produktów** - przypomnienie z poprzednich wykładów).

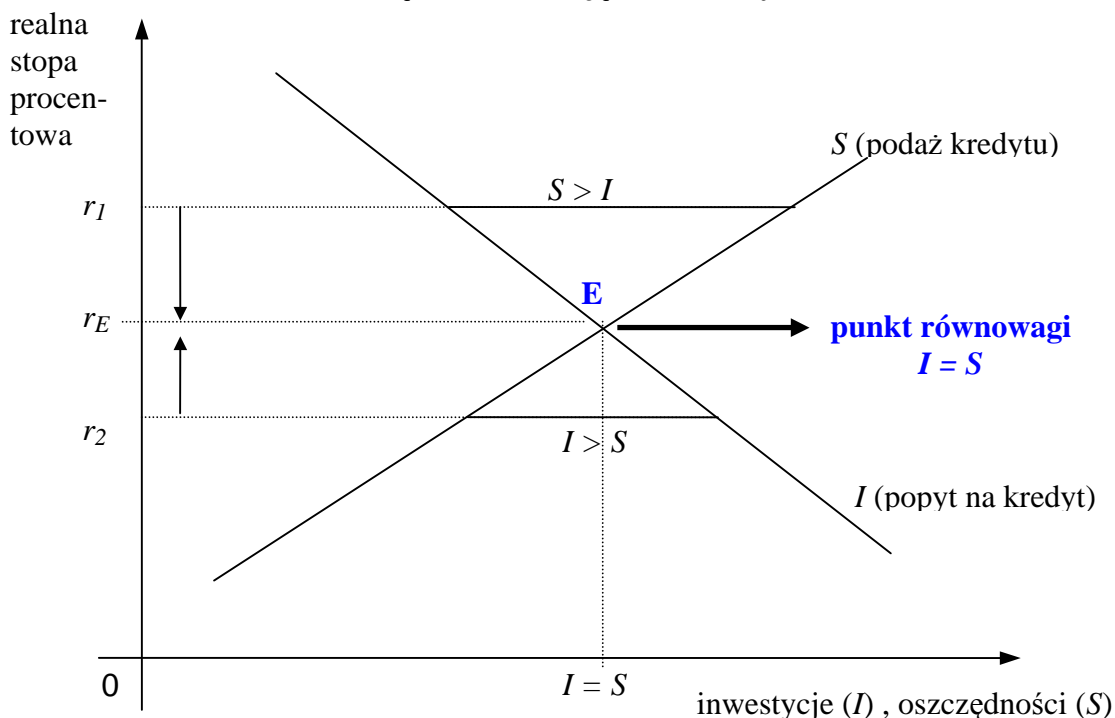
▪ **na rynku pracy**

Na rynku pracy kształtuje się taki **poziom płacy realnej**, który **zapewnia równowagę między popytem na pracę i podażą pracy** (pełne wykorzystanie siły roboczej, **bezrobocie naturalne**) - przypomnienie z poprzednich wykładów.

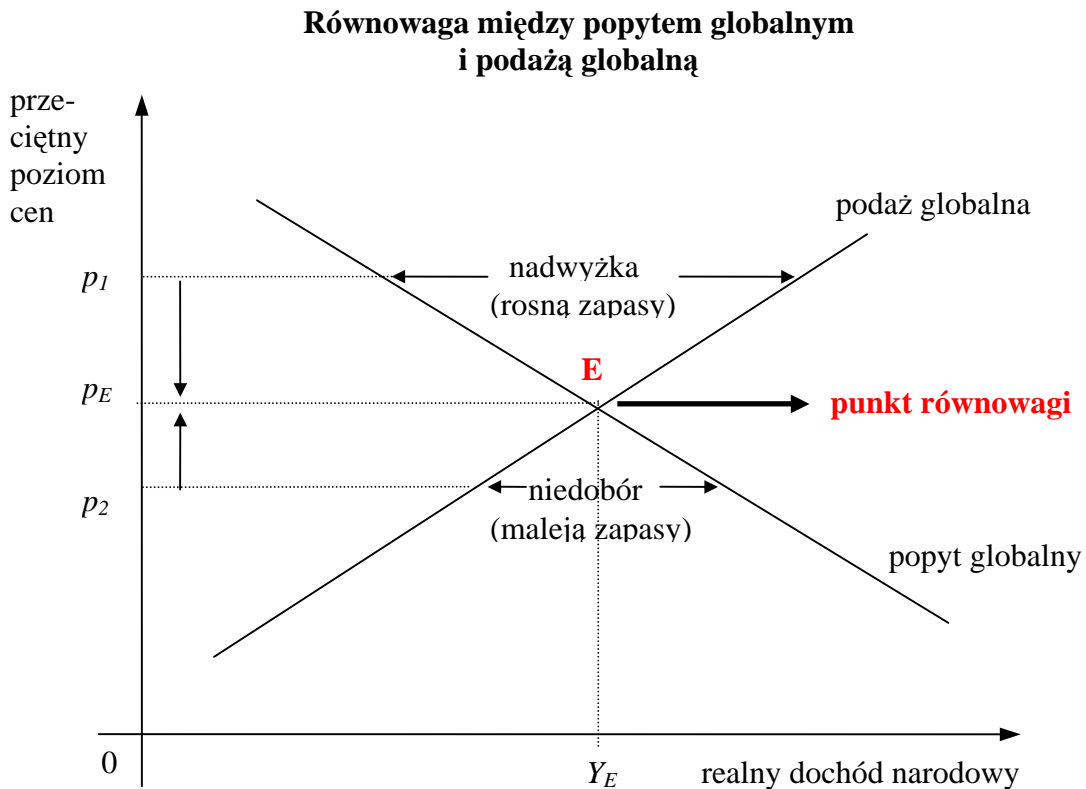
▪ **na rynku kredytowym**

Mechanizmy rynkowe sprawiają, że realna **stopa procentowa dostosowuje się do istniejącego popytu na kredyt i podaży kredytu** doprowadzając do równowagi, czyli do zrównania inwestycji z oszczędnościami.

Równoważenie rozbieżności między inwestycjami i oszczędnościami (ujęcie neoklasyczne)

Mechanizm elastycznych cen, płac i stopy procentowej w warunkach doskonałej konkurencji utrzymuje równowagę między popytem globalnym i podażą globalną na poziomie pełnego wykorzystania czynników produkcji w gospodarce narodowej. Dlatego krzywa podaży jest pionowa.

5. OGÓLNY MODEL RÓWNOWAGI (OGÓLNY MODEL ZAGREGOWANEGO POPYTU I ZAGREGOWANEJ PODAŻY)

Spór między szkołą neoklasyczną i keynesowską dotyczy przede wszystkim:

- kształtu krzywej podaży
- tego, jakie czynniki decydują o poziomie dochodu narodowego: podażowe czy popytowe
- czy równowaga możliwa jest tylko w warunkach pełnego wykorzystania zasobów wytwórczych istniejących w gospodarce narodowej, czy też przy różnym stopniu wykorzystania czynników produkcji

6. SPÓR O TEORIĘ RÓWNOWAGI OGÓLNEJ MIĘDZY SZKOŁĄ NEOKLASYCZNĄ I KEYNESOWSKĄ

Kryteria porównawcze	szkoła neoklasyczna	szkoła keynesowska
zasadność założenia o giętkości cen i płac	TAK	NIE
o poziomie dochodu narodowego decydują	czynniki podażowe	czynniki popytowe
równowaga możliwa jest	tylko przy pełnym wykorzystaniu czynników produkcji	przy różnym stopniu wykorzystania zdolności produkcyjnych
kształt krzywej podaży	pionowy , tzn. niezależny od poziomu cen	w kształcie odwróconej litery L*

* pionowy, gdy występuje pełne wykorzystanie mocy produkcyjnych oraz poziomy, gdy mamy do czynienia z niepełnym wykorzystaniem zdolności wytwórczych

**Równowaga według teorii neoklasycznej (punkt N)
i keynesowskiej (punkt K)**

